

Branko Pavlović, predsednik Udruženja aktuara Srbije

- **Srpski osiguravači i reosiguravači investiraju imovinu koja služi za pokriće tehničkih rezervi u sličnom iznosu, što industriju osiguranja čini jednim od najvećih institucionalnih investitora u Srbiji. Tu važnu poziciju, industrija osiguranja u Srbiji bi trebalo da iskoristi u budućnosti i nametne se kao jedan od najvažnijih partnera vladi, bankama i privredi, naročito zbog toga što će tehničke rezerve nastaviti da se povećavaju u budućnosti**

U trenutku dok čitate ovu kolumnu vrednost tehničkih rezervi celog tržišta osiguranja u Srbiji, odnosno buduće obaveze svih osiguravača i reosiguravača po ugovorima o osiguranju obračunate na današnji dan, dostižu milijardu i po evra. Ogromna većina od preko 95% svih tehničkih rezervi se nalazi u osiguravajućim kompanijama. Srpski osiguravači i reosiguravači investiraju imovinu koja

Tabela 1: Trend rasta tehničkih rezervi

Period	Ukupne tehničke rezerve (u milijardama evra)
IV kvartal 2018.	1,5
I kvartal 2015.	1,0
IV kvartal 2007.	0,5

Milijarda i po evra!

služi za pokriće tehničkih rezervi u sličnom iznosu, što industriju osiguranja čini jednim od najvećih institucionalnih investitora u Srbiji. Tu veoma važnu poziciju, industrija osiguranja u Srbiji bi trebalo da iskoristi u budućnosti i nametne se kao jedan od najvažnijih partnera vladi, bankama i privredi, naročito zbog toga što će tehničke rezerve nastaviti da se povećavaju u budućnosti.

Tehničke rezerve su intenzivno rasle posle 2004. godine od kada je Narodna banka Srbije preuzela nadzor nad delatnošću osiguranja, kao što je prikazano u Tabeli 1. Trend rasta tehničkih rezervi. Tržište je krajem 2005. godine imalo tehničke rezerve ispod 0,3 milijarde evra, dok je prvih pola milijarde evra dostignuto krajem 2007. godine. Za rast od sledećih pola milijarde evra bilo je potrebno malo više od sedam godina i početkom 2015. godine je dostignuta magična brojka od milijardu evra. Tehničke rezerve su porasle sledećih pola milijarde evra znatno brže, za manje od četiri godine, što izgleda kao eksponencijalni rast i samo se nameće pitanje o njihovom daljem rastu. Zakon o osiguranju usvojen krajem 2014. godine zahteva da tehničke rezerve moraju biti dovoljne za pokriće svih obaveza iz ugovora o osiguranju i da je potrebno kvartalno testirati njihovu adekvatnost. Pomenuti zahtev, zajedno sa intenzivnijom prodajom jednokratnih štednih proizvoda osiguranja života, ubrzao je rast rezervi u poslednje tri godine. Ne verujem da će tehničke rezerve tržišta porasti sledećih pola milijarde za manje od dve godine, kako trend ukazuje, odnosno smatram da će zbog znatnog smanjenja prodaje jednokratnih štednih proizvoda osiguranja života i pritiska akcionara na povećanje profita osiguravajućih kompanija doći do usporavanja rasta tehničkih rezervi u narednom periodu. Ipak, to ne znači da je moguće veće

usporenje njihovog rasta. One će i dalje rasti i za tri do pet godina dostići magičnu brojku od dve milijarde evra.

Poslednji objavljeni zvanični statistički podaci na sajtu Narodne banke Srbije o tehničkim rezervama sredinom 2018. godine prikazani su u Tabeli 2. Promene tehničkih rezervi u poslednje tri godine.

Zakon o osiguranju usvojen je krajem 2014. godine i počeo da se primenjuje krajem 2015. godine. Uvedeno je unekoliko novosti u oblasti tehničkih rezervi. Data je mogućnost osiguravačima da ukinu rezervu za izravnanje rizika za sve vrste osiguranja osim osiguranja kredita. Većina osiguravača je iskoristila tu mogućnost što je u poslednje tri godine smanjilo tehničke rezerve tržišta za oko 26 miliona evra. Takođe, ukinuta je rezerva za učešće u dobiti, koja je ionako bila nula. S druge strane Zakon je uveo sledeće nove tehničke rezerve: rezerve za neistekle rizike, rezerve za bonuse i popuste, rezerve kod kojih osiguranici učestvuju u investicionom riziku i ostavio mogućnost za uvođenje drugih tehničkih rezervi koje nisu navedene u Zakonu. Tri godine posle primene novih propisa najveći iznos među novim rezervama imaju rezerve za neistekle rizike, oko 18 miliona evra. Rezerve za bonuse i popuste u oko 4 miliona evra, dok su rezerve kod kojih osiguranici učestvuju u investicionom riziku blizu nule. Za nekoliko godina, kada počne intenzivnija prodaja Unit Link proizvoda, rezerve kod kojih osiguranici učestvuju u investicionom riziku mogle bi da dostignu i više desetina miliona evra.

Verovatno će rezerve do dve milijarde evra stići za nekoliko godina, ali ako se u međuvremenu unapredi regulativa i počne prodaja Unit Link osiguranja kao u razvijenim zapadnim zemljama, za dostizanje dve i po milijarde će trebati znatno manje vremena. ■

Tabela 2: Promene tehničkih rezervi u poslednje tri godine

Vrste tehničkih rezervi osiguravača	Tehničke rezerve na dan 30.06.2018. (u milionima evra)	Tehničke rezerve na dan 30.06.2015. (u milionima evra)	Rast (u %)
Matematička rezerva	781	510	53%
Prenosne premije	321	237	35%
Rezervisane štete	283	207	37%
Rezerve za neistekle rizike	18	0	/
Rezerve za izravnanje rizika	8	34	-76%
Rezerve za bonuse i popuste	4	0	/
Rezerve za unit link	0,1	0	/
UKUPNO	1.415	988	43%

